

Valtiovarainministeriö

VM lausuntopyyntö: VM/1076/03.01.01/2019 VM056:00/2019

Sisäministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta

Tausta

Valtiovarainministeriö on valmistellut luonnoksen valtioneuvoston asetukseksi asiakirjojen turvallisuusluokittelusta valtionhallinnossa.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain, jäljempänä ”tiedonhallintalaki”, voimaantulon myötä 1.1.2020 asiakirjojen ja niiden käsittelyn tietoturvallisuusvelvoitteista sekä turvallisuusluokiteltavista asiakirjoista säädetään tiedonhallintalaissa. Laki sisältää vähimmäisvaatimukset asiakirjojen, mukaan lukien salassa pidettävien asiakirjojen tietoturvaliselle käsittelylle.

Ehdotettu valtioneuvoston asetus sisältäisi nykyistä tietoturvallisuusasetusta mukaillen säännökset turvallisuusluokista, niiden merkitsemisestä ja eri luokkiin kuuluviin asiakirjoihin kohdistettavista tietoturvaluustoimenpiteistä.

Tiedonhallintalain mukaisesti muita kuin turvallisuusluokiteltavia asiakirjoja ei enää luokiteltaisi, vaan muut salassa pidettävät asiakirjat merkittäisiin yksinomaan julkisuuslain 25 §:n mukaisella salassapitomerkinällä ja niitä käsiteltäisiin tiedonhallintalaissa säädettyjen tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimusten mukaisesti.

Sisäministeriö on osallistunut valmisteluun ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Lausunto

Sisäministeriö toteaa, että asetuseruonnos on pääosin hyväksyttävissä. Sisäministeriö pitää tarkoituksenmukaisena ja uuden tiedonhallintalain tavoitteiden mukaisena uudistusta, jossa muiden kuin turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen luokittelusta luovutaan ja kyseisten asiakirjojen osalta viranomaisen voi määrittellä tietoturvallisuustoimenpiteet riskiarvionsa mukaisesti.

Asetuseruonnoksen 14 §:ssä säädettäisiin voimassa olevan tietoturvallisuusasetuksen 17 §:n 1 momenttia, 18 §:n 2 momenttia ja 20 §:ää vastaavasti asiakirjan käsittelyn kirjaamisesta, kopioinnista ja kopioiden kirjaamisesta. Ehdotetun 14 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan turvallisuusluokan III—I asiakirjankäsittely olisi kirjattava sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diaariin tai asiakirjaan. Lisäksi Ehdotetun 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan turvallisuusluokan III—I asiakirjanlähettäminen ja vastaanottaminen olisi myös kirjattava. Lähettämistä ja vastaanottamista koskeva kirjaamisvelvoite on kansainvälisiä tietoturvallisuusvelvoitteita mukaillen laajennettu koskemaan turvallisuusluokan I ja II asiakirjojen lisäksi myös turvallisuusluokan III asiakirjoja.

Sisäministeriön hallinnonalan virastoista erityisesti poliisin ja rajavartiolaitoksen toimintaan liittyy merkittävässä määrin turvallisuusluokittelun piiriin kuuluvien tietojen käsittelyä. Kyseisten viranomaisten toiminnalle on luonteenomaista aktiivinen tiedon välittäminen organisaatioiden sisällä ja sidosryhmien välillä. Turvallisuusverkon käyttäjinä edellä mainitut viranomaiset käyttävät viestintään pääsääntöisesti sähköpostia myös turvallisuusluokkaan III kuuluvien aineistojen osalta. Sisäministeriön näkemyksen mukaan käsittelyä, sekä saapumista ja lähettämistä koskevan kirjaamisvelvollisuuden ulottaminen myös turvallisuusluokan III asiakirjoihin aiheuttaa merkittävää lisätyötä. Lisäksi viranomaisilta puuttuvat tällä hetkellä järjestelmät, joihin tiedot voitaisiin tarkoituksenmukaisella tavalla kirjata.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan 14 §:n 1 momentin 1 kohdasta tulee poistaa velvoite kirjata asiakirjankäsittely turvallisuusluokan III asiakirjojen osalta. Lisäksi 1 momentin 2 kohdan osalta saapuvien ja lähtevien asiakirjojen kirjaamisvelvoite turvallisuusluokan III asiakirjojen osalta tulisi koskea ainoastaan kansainvälisiä tietoturvallisuusvelvoitteita koskevia asiakirjoja.

Asetuseruonnoksessa on todettu, että turvallisuusluokittelun vaikutuksia ja taloudellisia vaikutuksia on arvioitu hallituksenesityksessä 284/2018 eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Ehdotukseen sisältyvän sääntelyn on hallituksenesityksessä todettu lähinnä korvaavan ja tarkentaen voimassa olevaa sääntelyä. Lisäksi on todettu, että ehdotukseen sisältyvien velvoitteiden toteuttaminen voidaan kattaa olemassa olevien voimavarojen uudelleen järjestelyillä. Ehdotetulla asetuseruonnoksella ei ole hallituksen esityksestä eriäviä taloudellisia vaikutuksia.

Kun huomioidaan 14 §:ssä ehdotetun käsittelyn kirjaamista koskevat laajennukset kattamaan myös turvallisuusluokan III asiakirjoja, sisäministeriö korostaa, että vaikka asetuseruonnoksella ei olisi merkittäviä vaikutuksia yleisellä tasolla taikka vaikutuksia valtioneuvoston, on sillä merkittäviä

Lausunto

SM1916652

00.02.04

24.06.2019

SMDno-2019-1159

taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia yksittäisiin toimialoihin. Erityisesti tämä koskee turvallisuusviranomaisia.

Tietohallintojohtaja

Tapio Aaltonen

Johtava asiantuntija

Ismo Parviainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 24.06.2019 klo 10:23. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

VM

Tiedoksi

Ministeriön osastot ja erillisyksiköt
Hallinnonalan virastot ja laitokset